

"ท่า"

ดึงใจเด็กให้นั่งฟัง"นิทาน"..(ความสามารถเฉพาะตัวไม่ห้ามลอกเลียนแบบ)

นำเสนอเมื่อ : 31 พ.ค. 2552

เล่านิทาน" ท่าไหน...ดึงใจเด็กให้นั่งฟัง?
ที่มา :ASTVผู้จัดการออนไลน์
วันที่ 12 พฤษภาคม 2552 09:28 น.
ข่าวโดย อาสาสมัครICT

ไม่มีใครปฏิเสธว่า "นิทาน" เป็นสิ่งที่ผู้เขียน คิด และถ่ายทอดจินตนาการออกมาได้อย่างน่ามหัศจรรย์ เป็นเรื่องราวที่แฝงแง่คิด และสามารถบำบัดพฤติกรรมให้กับเด็กได้อย่างแยบยล ทำให้ทั้งภาครัฐ สถานศึกษา และสถาบันครอบครัว หรือหน่วยงานอื่นๆ ต่างให้ความสำคัญกับหนังสือนิทานกันมากขึ้น

แต่การจะใช้นิทาน 1 เล่ม ให้คุ้มค่า และเกิดประสิทธิผลในเด็กแต่ละคนนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากต้องเตรียมตัว และทำความเข้าใจกับเรื่องให้ชัดเจน นอกจากนี้เขายังต้องใส่ใจทางประกอบให้เหมาะสมอีกด้วย เพราะมีส่วนในการตัดสินใจ เด็กสนใจหรือไม่สนใจ เบื่อหรือไม่เบื่อ และจะติดตามฟังกระทั่งนิทานจบหรือไม่

ทำให้เมื่อเร็วๆ นี้ ทางทีมงาน Life and Family ได้มีโอกาสไปนั่งฟัง "อุม-ชัยฤทธิ์ ศรีโรจน์ฤทธิ์" บรรณาธิการสำนักพิมพ์ Hello Kids และนักเขียน-เล่านิทานเด็ก ในหัวข้อ "ใช้นิทานอย่างไรให้คุ้มค่า" ณ อุทยานการเรียนรู้ TK Park ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ จึงได้เก็บตกสาระ และนำมาส่งต่อให้ได้อ่านกันครับ

"อุม-ชัยฤทธิ์" ของเด็กๆ บอกว่า นิทานมีความพิเศษ สามารถเชื่อมโยง หรือบูรณาการการสอนได้หลายแขนงวิชา ไม่ว่าจะเป็น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สอนให้ลูกนับจำนวนตัวละครที่อยู่ในนิทาน หรือเวลาพลิกเปิดไปอีกหน้าก็สามารถบอกลูกได้ว่า หน้านี้เป็นหน้าไหนที่เทาไหน หรือวิชาภาษาไทย เป็นการเพิ่มคำศัพท์ใหญ่ มีประโยชน์ในเรื่องการสื่อสาร หรือการเน้นคำคล้องจอง ทำให้เด็กจำคำศัพท์ และมีคลังศัพท์ไว้อธิบายมากขึ้น

สำหรับ "ท่า" หรือ ลักษณะที่ใช้เล่านิทานที่ดี "อุม" ให้คำแนะนำตามประสบการณ์ว่า ท่าที่เหมาะสมสำหรับคุณพ่อ คุณแม่ ต้องเป็นท่าที่อุมลูกนั่งบนตัก เพราะลูกจะเห็นภาพเหมือนกันกับที่พ่อแม่กำลังเล่า ถ้างั้นตรงกันข้ามกับเด็ก อาจทำให้เขาเกิดความสับสนได้ว่า "เอ๊ะ ไหนแม่บอกโกอยู่ทางขวามือ แต่หนูเห็นอยู่ทางซ้ายมือละ" เป็นต้น

"นอกจากท่าอุมตักจะช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ตรงกันแล้ว ยังเกิดความอบอุ่น และสายใยแห่งรัก ระหว่างพ่อแม่ลูกอีกด้วย นี่คือความมหัศจรรย์ของนิทาน" อุมบอกถึงประโยชน์ของนิทาน

อย่างไรก็ดี เมื่อเด็กมีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะครอบครัวที่มีลูกเล็กอายุใกล้เคียงกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป หรือโรงเรียนอนุบาล ที่ต้องควบคุมเด็กจำนวนมาก การใช้ท่าแบบนั่งตักในการเล่านิทานคงจะไม่สะดวกนัก "อุม" จึงแนะนำท่าที่เหมาะสมในการเล่านิทานตามแบบฉบับของเขา ดังนี้

- ขณะเล่า ควรตั้งนิทานให้เขานอนอยู่บนใบหน้า (แต่อย่าบังหน้า) แล้วกระจายไปให้ทั่ว เพื่อให้เด็กได้เห็นท่าเทียบกันหมด จากนั้นชี้นิ้วตามคำไปด้วย จุดนี้มีความสำคัญมากในการจดจำคำศัพท์ของเด็ก เช่น ผู้เล่าชี้นิ้วไปที่คำว่า "โอ่ง" เด็กก็จะรู้ว่า "อ้อ โอ่งเขียนแบบนี้" เพราะจากประสบการณ์ ผู้เล่ามักจะเล่า และอ่านให้เด็กฟังเพียงอย่างเดียว โดยไม่ชี้นิ้วตาม ทำให้เด็กเข้าใจ และจินตนาการว่าอันคือ โอ่ง แต่จะเขียนคำว่าโอ่งไม่เป็น

ถ้าเด็กนั่งเก้าอี้ ต้องกระเจะในการยื่นให้เหมาะสม หรือถ้าเด็กนั่งพื้น ผู้เล่าต้องมีจังหวะในการเดินเข้าออกในมุมมองที่พอดี และอย่าลืมเด็กด้านซ้าย-ขวาด้วย ไม่ใช่สนใจแต่เด็กที่นั่งอยู่ตรงกลางเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นสายตาจึงสำคัญ

*** สำหรับท่าที่ไม่ควรใช้เล่านิทาน ต่อเด็กจำนวนมาก คือ ไม่ควรชันนิทานขึ้นเหนือใบหน้ามากเกินไป เพราะเขาใจว่าจะทำให้เด็กเห็นได้ทั่วถึง แต่แน่นอนจะทำให้เด็กเริ่มลดความสนใจลงได้ เนื่องจากเมื่อยคอดูนิทานในมือคนเล่าแล้ว

*** ท่าที่สอคือ เอานิทานไว้ตรงท้อง นั่นจะทำให้ผู้เล่า อ่านตัวอักษรในนิทานไม่สะดวก เพราะต้องก้มลงมาอ่าน รวมถึงลดความสนใจกับเด็ก ทำให้เด็กเริ่มรู้สึกท้อ พ่อแม่ หรือครูไม่สนใจเขา และการคุยนอกเรื่องของเด็กจะตามมา

ก่อนจะแยกย้ายกลับบ้าน "อุม" ได้ฝากเคล็ดลับ "การใช้นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย" ให้คุ้มค่ากับทีมงาน Life and Family ไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. พ่อแม่หรือคุณครูต้องเตรียมอ่านนิทานมาก่อน เพื่อเข้าใจเนื้อเรื่อง และควรฝึกอ่านออกเสียงด้วยตัวเอง
2. แนะนำหนังสือ อ่านชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ผู้แปล และผู้วาดภาพ ประกอบให้เด็กๆ รู้จัก เพื่อให้เด็กรู้จักลิขสิทธิ์ในการทำนิทาน ว่านิทานแต่ละเรื่องมีเจ้าของ ตลอดจนองค์ประกอบของหนังสือ ว่าแต่ละส่วนมีอะไรบ้าง เช่น "นี่ปกหนานะลูก นี่สันหนังสือจะ" เป็นต้น
3. ใช้น้ำเสียงที่น้ำฟัง ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจนเป็นธรรมชาติ ไม่ทำเสียงสูง หรือต่ำจนเกินไป เพราะจะทำให้เหนื่อย หรือควบคุมเสียงได้ไม่เหมือนเดิม ทำให้เด็กเกิดความสับสนว่า "ตัวละครตัวไหน เป็นตัวไหนกันแน่"
4. บางครั้งระหว่างการอ่าน อาจมีการหยุดสอดแทรกคำถามด้วยจะดีดังตักเด็กได้มาก เช่น คำถามระหว่างการเล่านิทาน และคำถามหลังการเล่านิทาน การใช้คำถามต้องเป็นคำถามปลายเปิด แต่ต้องพิจารณาให้เกิดความเหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การใช้นิทาน 1 เล่ม ให้คุ้มค่า นอกจากจะเตรียมตัวมาดีแล้ว คุณเล่าจะต้องมีท่าในการเล่านิทานอย่างเหมาะสมด้วย จึงจะดึงความสนใจในการฟังนิทานของเด็กได้ดีขึ้นตามไปด้วย ทางทีมงานขอสนับสนุนให้ทุกครอบครัวรักการอ่านนะค่ะ